

ייצוג בפני ועדת האתיקה של המהנדסים והאדריכלים

מהנדסים ואדריכלים בישראל נתונים תחת דין ותחת הסדרים משמעותיים, נוסף על היותם כפופים לחוק האזרחי והפלילי כמו כל אזרח. החוק מתיר לאנשים להגיש תלונות כנגד מהנדסים או אדריכלים, אם הם סבורים שנעשה להם עוול בגללם. כמה תקנות מרכזיות מסדירות את ההתנהגות האתית המצופה ממהנדסים ואדריכלים, ומגדירות מהן עבירות משמעת ומהן סדרי הדין בפני ועדת האתיקה של המהנדסים והאדריכלים. עו"ד אסף דוק מסביר מהי ועדת האתיקה של המהנדסים ואדריכלים, מהן עבירות המשמעת בתחום, מהן סמכויות הוועדה, מהם העונשים שהיא יכולה להטיל ומדוע חשוב להתייעץ עם עו"ד פלילי לכל אורך ההליך המשמעותי.

מהי ועדת האתיקה של מהנדסים ואדריכלים?

כמו מקצועות אחרים שנתונים תחת דין, גם מהנדסים ואדריכלים כפופים בישראל להסדר משמעותי שמגדיר מה היא עבירת משמעת, מהו הירור המשמעותי שעליהם לעבור ומהן הסנקציות שאפשר לנקוט נגדם. הסטנדרטים שהמחוקק הגדיר להתנהלות מהנדסים ואדריכלים מוגדרים בחוק ואם הם עוברים עליו, עליהם לעמוד בפני "ועדת האתיקה של המהנדסים והאדריכלים" בישראל. תפקיד ועדה זו הוא לברר תלונות על עבירות משמעת בקרב המהנדסים והאדריכלים, וכמו כן לאכוף את הדין המשמעותי על אוכלוסייה זו.

ועדת האתיקה פועלת במסגרת אישום ורישוי עיסוקים, במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.

מהן עבירות המשמעת של מהנדסים ואדריכלים?

בחוק קיימים כמה מסמכים הקובעים מהי ההתנהגות ההולמת את כבוד המקצוע של מהנדסים ואדריכלים:

סעיף 15 לחוק המהנדסים והאדריכלים, תשי"ח-1958, קובע את הכללים על התנהגותם של האנשים הרשומים בפנקס המהנדסים והאדריכלים בישראל. אדם שרשום בו ועובר על הכללים הללו ייאשם בהתנהגות שאינה הולמת את כבוד המקצוע.

תקנות המהנדסים והאדריכלים (כללים על התנהגות שאינה הולמת את כבוד המקצוע), תשנ"ה-1994, מפרטות שורת סטנדרטים להתנהלות מקצועית ומכובדת של מהנדסים ואדריכלים. תקנות אלה נחתמו על ידי כב' השרה גב' אורה נמיר, בזמן שכינה כשרת העבודה והרווחה. התקנות מוסדרות במסגרת משפט פרטי וכלכלה ("הסדרת עיסוק - מהנדסים ואדריכלים") ורשויות ומשפט מנהלי ("הסדרת עיסוק - מהנדסים ואדריכלים").

תקנות אלה מגדירות מיהו מהנדס או אדריכל ומהי הוועדה המאשרת התנהגות שאינה הולמת. התנהגות הולמת של בעלי מקצוע אלה כוללת:

□ **דאגה לבריאות הציבור ולבטיחותו** - שיקולי העבודה של מהנדס או אדריכל ינותבו על פי בריאות הציבור

ובטיחותו.

□ **מיומנות ורמה מקצועית נאותה** - על מהנדסים או אדריכלים לספק את שירותיהם המקצועיים במיומנות ובמקצועיות. נוסף על כך עליהם לספק את השירותים שלהם רק בהתאם להכשרה שלהם. אם סיפקו שירותים מקצועיים לא בהתאם למסלול הלימוד שעליו דיווחו, הם מפרים את תקנת המשנה.

□ **הגינות תוך שמירה על כבוד המקצוע** - על בעל המקצוע לשמור על הגינות ולהיות נאמן ללקוחות שלו. עליו להימנע מתחרות בלתי הוגנת בעמיתיו למקצוע או בפגיעה בזכויות היוצרים של עמיתיו.

□ **ניצול תפקיד ציבורי** - חל איסור על מהנדס או אדריכל לנצל את תפקידו הציבורי כדי להשיג לקוחות לפרקטיקה הפרטית שלו.

□ **פרסום** - שמירה על כללים בכל הנוגע לפרסום שירותים מקצועיים. תקנה 7 מפרטת 9 דרכים שבהם רשאי מהנדס או אדריכל לפרסם את שירותיו המקצועיים: הצבת שלט עם שמו באתר העבודה, לפנות בכתב ללקוח פוטנציאלי, לציין את שמו ושירותיו בכניסה למשרדו, על גבי נייר מכתבים או כל מסמך אחר היוצא ממשרדו (ובתנאי שיציין את תארו האקדמיים הרלבנטיים). כמו כן הוא רשאי לפרסם מודעות על משרות פנויות במשרדו, על פתיחת משרד חדש או שינוי מען ואף לשלוח הודעת ברכה לסיום פרויקט, בתנאי שכלל בהודעה את כל הקולגות שהיו מעורבים בפרויקט.

□ **עיגון התקשרות עם הלקוח בכתב** - על מהנדס או אדריכל לעגן חוזה בכתב שבו יפורטו השירותים שיספק ללקוח, היקפם, פירוט שכר הטרחה והדרך שבה יחושב.

□ **סודיות** - על מהנדס או אדריכל לשמור על סודיות בכל הנוגע לענייני העסקים והאישיים של לקוחותיו, אלא אם ויתרו על זכות זו בכתב. כמו כן יעדכן בעל המקצוע את עובדיו על חובתם לשמור על סודיות במהלך עבודתם עם הלקוחות.

□ **הימנעות ממצבים של ניגוד עניינים** - נאסר על מהנדס או אדריכל לספק את שירותיו המקצועיים, אם עולה חשש שלא יוכל למלא את חובותיו המקצועיים בגין עניין אישי, התחייבות או נאמנות ללקוח אחר. כמו כן עליו לעדכן את הלקוח שלו על כל עיסוק או עבודה שהוא קשור אליהם, שיש להם קשר לשירותים שהוא התבקש לספק לו.

□ **טובות הנאה** - על מהנדס או אדריכל להימנע מלקבל טובת הנאה במישרין או בעקיפים, מכל ספק או נותן שירות.

□ **נאמנות קולגיאלית** - התקנות מפרטות את דרך העברת עבודה מבעל מקצוע לבעל מקצוע. למשל, נאסר על מהנדס או אדריכל לקבל על עצמו עבודה אם קולגה שלו עוסק בכך במקביל, אלא אם יש הסכמה בכתב להעברת העבודה. ועדת האתיקה רשאית לאשר למהנדס או אדריכל לקבל על עצמו את המשך ביצוע השירות שהיה בטיפול קודם של קולגה שלו, אם התנאים מצדיקים זאת.

□ **אי יכולת לתת שירותים** - אם נבצר ממהנדס או אדריכל להמשיך ולתת שירותים ללקוח, רשאית הוועדה לאשר את העברת השירות לקולגה. אסור לבעל המקצוע להפסיק לספק את שירותיו בפתאומיות בלי שהסדיר זאת מול הלקוח שלו.

□ **חוות דעת** - אם התבקש מהנדס או אדריכל לתת חוות דעת לגבי שירות שעומד להינתן על ידי קולגה, נאסר עליו לקבל את ביצוע העבודה, אלא אם הקולגה הסכים. על אף סעיף זה, רשאית הוועדה לאשר את העברת השירות לבעל המקצוע שסיפק את חוות הדעת, אם מצאה הצדקה מיוחדת ואישרה זאת.

□ **חברות בתאגיד** - חברותם של מהנדסים או אדריכלים בתאגיד לא גורעת מאחריותם האישית, כפי שהיה קיים אם לא היו חברים בו.

מהנדסים או אדריכלים שיעברו על סטנדרטים אלה עלולים להגיע לשימוע בוועדת האתיקה.

מהן סמכויות ועדת האתיקה?

לוועדת האתיקה של המהנדסים והאדריכלים מספר סמכויות:

□ **תלונות** - סעיף 16 לחוק המהנדסים והאדריכלים מסמיך את ועדת האתיקה לברר סוגיות שונות, כגון אישומים משמעתיים כנגד מהנדסים או אדריכלים שנאשמים בהתנהגות שאינה הולמת את כבוד המקצוע. כמו כן בסמכות הוועדה לדון במקרים שבהם מהנדס או אדריכל הואשם בדיון על עבירה שיש בה קלון או עבירה לפי פרק י' לחוק התכנון והבנייה.

□ **החלפת בעל המקצוע** - בקשות להפסקת הקשר המקצועי עם מהנדס או אדריכל והעברת הטיפול המקצועי לידי איש מקצוע אחר, בהתאם לתקנה 12 לתקנות האתיקה.

□ **ייעוץ מקצועי** - ייעוץ בעניינים אתיים הקשורים לעבודה השוטפת של מהנדסים ואדריכלים.

מהם סדרי הדין של ועדת האתיקה?

תקנות המהנדסים והאדריכלים (סדרי דין בדיון לפני ועדת אתיקה), תש"ס-1999, קובעות את סדרי הדין בפני ועדת האתיקה. ככלל, סדר חקירת העדים והגשת ראיות יהיה לפי הסדר הנהוג במשפט הפלילי (תקנה 27). אם אין הוראה בחוק הקשורה לסדי דין, תפעל ועדת האתיקה בדרך הטובה ביותר לעשיית צדק (תקנה 29). סדרי הדין נחתמו על ידי כב' השר מר אלי ישי, בעת כיהן כשר העבודה והרווחה. סדרי הדין קובעים את השלבים הבאים בבירור תלונות כנגד מהנדסים ואדריכלים:

□ **קובל ועדת תלונות** - היועץ המשפטי של משרד העבודה והרווחה ימנה עו"ד העובד במשרד, והוא ישמש כקובל. הקובל יברר את התלונה ויחליט אם יש מקום להגיש נגד הנאשם קובלנה לוועדת האתיקה. שר העבודה

והרווחה רשאי למנות אנשי מקצוע במסגרת ועדת תלונות שיסייעו לקובל בעניינים המקצועיים של התלונה.

□ **תגובת הנאשם** - אם הקובל החליט לפתוח תלונה, עליו להמציא לנאשם עותק ממנה ולתת לו הזדמנות להשיב עליה בכתב. הוא רשאי להשיב עליה בתוך 14 יום מהרגע שקיבל אותה. לאחר תקופה זו רשאי הקובל להגיש קובלנה לוועדת האתיקה, גם אם הנאשם לא השיב על התלונה.

□ **פרטים** - הקובל רשאי לדרוש מהמתלונן או מהנאשם פרטים נוספים רלבנטיים הקשורים לתלונה, כולל ראיות לאימות פרטי התלונה או תשובה עליה.

□ **הגשת הקובלנה** - מצא הקובל לנכון שיש להגיש קובלנה נגד הנאשם, לפי המפורט בתלונה שהוגשה, עליו להגישה לוועדת האתיקה על פי סעיף 16 (א) לחוק. הוועדה תהיה מורכבת משלושה חברים מהנדסים או אדריכלים מאותו תחום מקצועי שבו הנאשם רשום. לחלופין, יכול הקובל להחליט שאין ממש בתלונה שהוגשה והוא לא יגיש קובלנה כנגד הנאשם. עליו לעדכן הן את המתלונן ואת הנאשם על החלטה זו. אם הוגשה קובלנה, יש להגישה לוועדת האתיקה בארבעה עותקים וכמספר העותקים הנדרש לפי מספר הנאשמים. כמו כן יש להמציא לנאשם עותק מהקובלנה.

□ **פרטי הקובלנה** - בקובלנה יש לפרט את שם הנאשם, מקום עבודתו וכתובתו, מספר רישומו בפנקס. בדרך דומה יש לפרט את שם המתלונן, מקום עבודתו וכתובתו, את העובדות הנמצאות בפרטי התלונה, מהן העבירות המיוחסות לאיש המקצוע ושמות עדים, אם יש. לקובלנה יצורפו התלונה, תשובת הנאשם ופרטים רלבנטיים נוספים.

□ **זכות עיין** - הנאשם רשאי לעיין בקובלנה ובכל חומר הבירור שהוגשה במסגרתה. עם זאת, נאסר עליו לעיין בחומר שגילוי אסור לפי כל דין.

□ **כמה נאשמים** - החוק מתיר להאשים כמה נאשמים בקובלנה אחת, בתנאי שמעשיהם קשורים לאותו אירוע. עם זאת, רשאית ועדת האתיקה לצוות על הפרדת הדיון באישומים מסוימים הכלולים באותה קובלנה, וכך תוגשנה כמה קובלנות.

□ **חזרה מקובלנה** - הקובל רשאי לחזור בו מהקובלנה, ובמקרה זה תזכה ועדת האתיקה את הנאשם, לפי העניין.

□ **דיון** - אם הקובל לא חזר בו מהקובלנה, יוזמנו המעורבים לדיון. שני הצדדים רשאים להגיע עם בא כוחם. עם זאת, רשאי יו"ר ועדת האתיקה להחליט לא להזמין.

□ **עדים** - היו"ר יזמין את העדים שהוועדה החליטה שהם רלבנטיים לקובלנה. יש להזמין בכתב הוא בהודעה בע"פ. על ההזמנה לכלול את שם הקובל, שם הנאשם, המקום והמועד שבהם יש להתייבב.

□ **ניהול הדיון** - יו"ר ועדת האתיקה ינהל את הדיון. הוא ינהל פרוטוקול של הדיון או יורה לאחר לכתוב אותו.

□ **נוכחות נאשם וקובל** - הדיון יתנהל בנוכחות הקובל והנאשם. אם ביקשו להיות מיוצגים על ידי בא כוח, רשאית הוועדה לקבל זאת. אם הנאשם או בא כוחו נעדרו מהשיבה ללא סיבה, רשאית הוועדה לדון בקובלנה שלא בפניו.

□ **ראיות** - הנאשם והקובל רשאים להמציא עדים מטעם ולהגיש רעיות. כמו כן רשאית ועדת האתיקה בעצמה להזמין עד מטעמה או להורות לקובל ולנאשם להביא ראיות נוספות, אם מצאה צורך לכך. סדר חקירת העדים והגשת הראיות יהיה כסדר הנהוג במשפט הפלילי.

□ **סיכומים** - עם תום הבאת הראיות רשאים הקובץ והנאשם להשמיע את סיכומיהם בע"פ או בכתב במועדים אחרים.

□ **הכרעה** - לאחר בירור האשמה, שמיעת העדויות ובדיקת הראיות, תכריע הוועדה מתום 60 יום מהדיון, אם דינו של הנאשם הוא לזיכוי או להרשעה. ההכרעה תהיה בכתב, מנומקת וחתומה על ידי חברה הוועדה. הוועדה רשאית להרשיע נאשם בכמה סעיפים, אך העונש שתטיל הוא אחד. עם סיום ההליך תמציא הוועדה הודעה למתלונן ולנאשם.

מהם העונשים שיכולה ועדת האתיקה להטיל?

סעיף 17 לחוק המהנדסים והאדריכלים, תשי"ח-1958, קובע את סמכות הוועדה להטיל עונשים על התנהגות שלא הולמת את כבוד המקצוע. בסמכותה להטיל עונשים כגון התראה, נזיפה, קנס, התליית תעודת מהנדס הרישוי או אדריכל רישוי, הפסקת הרישום בפנקס המהנדסים והאדריכלים לתקופה שתקבע הוועדה, התלייה או הפסקת רישום על תנאי, ביטול תעודת מהנדס רישוי או ביטול תעודת אדריכל רישוי, ביטול בפנקס המהנדסים והאדריכלים.

חשיבות איכות הייצוג המשפטי בוועדת האתיקה של המהנדסים והאדריכלים

לכל אורך ההליך חשוב להיות מיוצג על ידי עו"ד פלילי. הייעוץ והייצוג חשובים מהרגע שבו נודע לבעל המקצוע שאדם מתכוון להגיש נגדו תלונה. גם אם המהנדס או האדריכל סבורים כי אין ממש בתלונה, הם עלולים להיות מופתעים ולהיווכח שבכל זאת נפתחה נגדם קובלנה והם מוזמנים לדיון.

עורך הדין יוכל להכין את בעל המקצוע כיצד עליו לנהוג מהרגע שבו נודע לו על התלונה. כיצד לנסח את תשובתו, כיצד לענות בדיון וכיצד להתנהל ברזי החוק. חשוב לקבל ייעוץ משפטי זה, לבל חלילה תגלוש הקובלנה מעניין פרטי של ועדת האתיקה של המהנדסים והאדריכלים לעבירה פלילית.

תפקידו של עורך הדין הוא לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך המשמעתי או הפלילי שנפתח נגדך. בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירה פלילית, הצורך בייעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות

11/11/2019

077-5006206

052-6885006

ייצוג בפני ועדת האתיקה של המהנדסים והאדריכלים

המיטביות בתיק בכך שסייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטויות השונות ורשויות האכיפה, פועל במקצועיות ומסירות על מנת ולהגן על זכויותיך. המשרד מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל. במידה ופתחו נגדך בהליכים משמעותיים, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.